



## NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),  
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),  
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz  
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140047  
NAZWA  
OBSZARU Bory Chrobotkowe Karaska

### ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

### 1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140047	<a href="#">Powrót</a>
---------------	-------------------------------	------------------------

#### 1.3. Nazwa obszaru

Bory Chrobotkowe Karaska
--------------------------

1.4. Data opracowania 2008-02	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

#### 1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2018-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 13 marca 2018 r. w spr. soo Bory Chrobotkowe Karaska (PLH140047)

### 2. POŁOŻENIE OBSZARU

## 2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna  
21.2952

Szerokość geograficzna  
53.258

## 2.2. Powierzchnia [ha]:

1124.52

## 2.3. Obszar morski [%]

0.0

## 2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL12	Mazowieckie
------	-------------

## 2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0  
%)

## 3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

## 3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
91T0			437.81		G	B	B	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

## 3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	1477	<a href="#">Pulsatilla patens</a>			p	20	20	i	R	M	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

### 3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze			Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie			
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
P		<a href="#">Antenaria dioica</a>						V						X
P		<a href="#">Arctostaphylos uva-ursi</a>						R						X
L		<a href="#">Cetraria islandica</a>						C						X
P		<a href="#">Chimaphila umbellata</a>						V						X
L		<a href="#">Cladonia furcata</a>						C						X
L		<a href="#">Cladonia phyllophora</a>						C						X
L		<a href="#">Cladonia rangiferina</a>						C						X
L		<a href="#">Cladonia sylvatica (= arbuscula)</a>						C						X
P		<a href="#">Convallaria majalis</a>						C						X
P		<a href="#">Diphasiastrum complanatum</a>						V						X
P		<a href="#">Helichrysum arenarium</a>						V						X
P		<a href="#">Lycopodium annotinum</a>						V						X
P		<a href="#">Lycopodium clavatum</a>						R						X
P		<a href="#">Pyrola chlorantha</a>						V						X
Fu		<a href="#">Sarcodon imbricatum</a>						V			X			
Fu		<a href="#">Sparassis crispa</a>						V			X			
Fu		<a href="#">Tricholoma equestre</a>						C			X			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P =

- rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

## 4. OPIS OBSZARU

### 4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	0.66
N16	0.04
N17	97.96
N12	1.34
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

#### Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Bory Chrobotkowe Karaska PLH140047 jest położony w mezoregionie równy Kurpiowskiej, w obrębie Niziny Północnomazowieckiej (Kondracki 2002), w południowej części sandru mazurskiego, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Myszyniec. Pod względem geobotanicznym Obszar znajduje się w podokręgu Równiny Kurpiowskiej, okręgu Zielonej Puszczy Kurpiowskiej, Podkrajnie Kurpiowskiej, Krainie Północnomazowiecko-Kurpiowskiej (Matuszkiewicz 1993). Obszar stanowi fragment ciągu wyniesień, ułożonych w kierunku z północnego zachodu ku południowemu wschodowi. Wyniesienia są utworzone przez piaski fluwioglacjalne najmłodszego (pierwszego) poziomu sandrowego, oraz piaski eoliczne, częściowo zwydmione. Różnice wysokości względnej wyniesień w stosunku do otaczającej równiny, budowanej przez piaski fluwioglacjalne starszego (drugiego) poziomu sandrowego, często pokrytego torfami, przekraczają miejscami 15 m. Obszar Natura 2000 Bory Chrobotkowe Karaska PLH140047 podlega typowej gospodarce leśnej, ze zrębami zupełnymi. Dominują dwa typy siedliskowe lasu Bs i Bśw. Wiek drzewostanu, prawie całkowicie zdominowanego przez sosnę, jest zróżnicowany i obejmuje wszystkie klasy wiekowe. Na obszarze spotyka się większość zbiorowisk borów sosnowych ułożonych w gradiencie wilgotnościowym (i częściowo żyznościowym). Miejsca najniższe najwilgotniejsze zajmuje *Molinio-Pinetum* i *Quercus robur*-*Pinetum molinietosum*. Większość obszaru piasków fluwioglacjalnych pierwszego poziomu sandrowego to domena boru świeżego *Peucedano-Pinetum typicum*. Na pozostałym obszarze (piaski eoliczne i wydmy) występuje najczęściej *Peucedano-Pinetum typicum* w wariantach chrobotkowym oraz *Peucedano-Pinetum pulsatilletosum*. Szczyty większości wydym, oraz część zboczy i niektóre fragmenty równin piaszczystych zajęte są przez bór chrobotkowy *Cladonia-Pinetum*, przy czym część z płatów stanowi długookresowe stadia sukcesyjne do boru świeżego (być może także na gruntach w przeszłości odlesionych). Jedynie niewielka część zajęta obecnie przez bory chrobotkowe prezentuje najprawdopodobniej stadia trwałe (zgodność z roślinnością potencjalną). Fragmentarycznie wykształcone, niewielkie powierzchniowo i nietrwałe zbiorowiska różnych stadiów rozwojowych muraw piaszkowych stanowią uzupełniającą mozaikę tego wybitnie borowe krajobrazu leśnego. W poszczególnych płatach borów obserwuje się zróżnicowany udział trawy śmiałka pogiętego *Deschampsia flexuosa*, przy czym wydaje się, że w części północnej gatunek ten wykazuje ekspansję.

Flora naczyniowa obszaru nie jest zbyt obfita i liczy (szacunkowo) około 50 gatunków (pomijając miejsca najwilgotniejsze). Rosną tu m.in. chronione gatunki roślin związane z borami sosnowymi: pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*, sasanka otwarta *Pulsatilla patens* oraz widłaki – goździsty *Lycopodium clavatum*, jałowcowaty *Lycopodium annotinum* i spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*.

#### 4.2. Jakość i znaczenie

91T0 Śródładowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

W obrębie Obszaru występują dwa zróżnicowane typy fitosocjologiczne. Pierwszy z nich to bór chrobotkowy *Cladonio-Pinetum*, który porasta głównie szczytach wydm i górne częściach ich zboczy. Na piaskach eolicznych niezwydmionych część powierzchni obecnych borów chrobotkowych ma najprawdopodobniej charakter porolny. Sosnowy drzewostan jest jednowarstwowy o niskiej bonitacji. Dominują drzewostany 60-80 letnie, choć reprezentowane są wszystkie klasy wieku. Warstwa krzewów bardzo słabo rozwinięta, z udziałem jałowca, podrostu brzozy i sosny. Ubogie, słabo wykształcone runo buduje kilka gatunków, z których jedynie wrzos tworzy czasem większe kępy. Ponadto spotyka się pojedynczo m. in.: borówkę brusznicę, śmiałka pogiętego, kostrzewę owczą. Warstwa mszysto-porostowa bardzo dobrze rozwinięta. Dominuje w niej kilka gatunków chrobotków, w tym przede wszystkim: widlasty, leśny, reniferowy, rzadziej zwyrodniały. Drugim typem zbiorowiska zaliczonym do tego typu siedliska przyrodniczego jest chrobotkowa postać boru świeżego *Peucedano-Pinetum*, która prawdopodobnie stanowi krańcową postać boru świeżego sasankowego *Peucedano-Pinetum pulsatiletosum* w wariantcie chrobotkowym.

Reprezentatywność: ocena B, nadana ze względu na niewłaściwe w większości płatów proporcje w ogólnym udziale porostów względem roślin naczyniowych w dnie lasu oraz występowanie i stan populacji porostów, przejawiający się średnią lub złą kondycją plech.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, z uwagi na niewielki udział dojrzałych drzewostanów, brak naturalnego odnowienia drzew, sztuczne nasadzenia, zmniejszony udział gatunków charakterystycznych, przekształcenia związane z użytkowaniem gospodarczym, zalegające martwe drewno. Na niektórych powierzchniach, szczególnie w części północnej można spodziewać się ekspansji śmiałka pogiętego, który już obecnie występuje obficie w niektórych sąsiednich płatach boru świeżego.

1477 Sasanka otwarta *Pulsatilla patens*

W granicach ostoi znajduje się jeden z większych w Polsce kompleksów sosnowych borów chrobotkowych *Cladonio-Pinetum* oraz ubogich postaci borów świeżych *Peucedano-Pinetum*, stanowiących siedlisko przyrodnicze 91T0. Teoretycznie zatem występują tutaj dogodne warunki dla występowania sasanki otwartej *Pulsatilla patens* (izolacja C). W rzeczywistości jest to gatunek rosnący na omawianym terenie sporadycznie (populacja C). W latach 2007-2011 znane było zaledwie jedno stanowisko tej rośliny. W roku 2012 stwierdzono w miejscu oddalonym o ok. 300 m jeden egzemplarz sasanki otwartej miejsce to można uznać za kolejne, drugie stanowisko. W obu przypadkach roślina ta rośnie na poboczu dróg leśnych przebiegających przez dobrze wykształcone fragmenty borów świeżych zidentyfikowanych jako *Peucedano-Pinetum typicum*. Biorąc pod uwagę obecność odpowiednich siedlisk przy jednoczesnym efemerycznym występowaniu tej rośliny, że gatunek ten współcześnie nie stanowi istotnego komponentu lokalnej roślinności borowej.

Biorąc pod uwagę niewielką liczebność gatunku w Obszarze oraz lokalizację stanowisk istnieje potencjalnie bardzo duże ryzyko zniszczenia roślin, zarówno przez czynniki antropogeniczne (zerwanie, zdeptanie, rozjechanie) i naturalne (zgryzienie przez zwierzęta, przemarznięcie, patogeny). Jednocześnie należy przyjąć, że w sprzyjających warunkach pojedyncze kępy lub osobniki tej rośliny mogą się pojawiać spontanicznie także w innych miejscach.

Generalnie stan ochrony gatunku uznano za bardzo zły. Lokalna populacja jest szczątkowa, a jej pojaw ma charakter efemeryczny. Ponadto istnieje duże prawdopodobieństwo zaniku stanowisk tego gatunku. Z uwagi na to dla gatunku nadano ocenę C.

#### 4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.02		o
L	K02.03		i
H	F04		o
H	K02		i
H	B07		o
L	G05.01		o
L	C01.01		o
M	K04.01		i
H	F04.01		i
M	K04.05		i
L	K04.03		i
L	K06		i

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	x	X	i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

#### 4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

#### 4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Matuszkiewicz J.M. z zespołem. Materiały grantu N N305 080835 Modele długookresowej ewolucji fitocenoz leśnych regenerujących na terenach porolnych w warunkach zróżnicowanego siedliska glebowego i odmiennych oddziaływań antropogenicznych na pograniczu mazursko-kurpiowskim. Materiały niepublikowane, Zakład Geoekologii i Klimatologii, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, 00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55.

## 6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa
Adres e-mail:	rdos.warszawa@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

<input type="checkbox"/>	Tak
<input checked="" type="checkbox"/>	Nie, ale jest w przygotowaniu
<input type="checkbox"/>	Nie

## 7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140047

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--